

PRZEGLĄD PEDAGOGICZNY

ORGAN TOW. NAUCZYCIELI SZKÓŁ ŚREDNICH I WYŻSZYCH

T. N. S. W.

POD REDAKCJĄ MAKSYMILJANA TAZBIRA

Nr. 19

Warszawa, 11 grudnia 1934 r.

R. LIII (18)

.....
T RE Ś Ć: XV Doroczne Walne Zgromadzenie T. N. S. W. — 313. Sprawozdanie Zarządu Głównego T. N. S. W. za rok 1934. I. Wstęp. — 315. II. Skład Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rewizyjnej i Głównej Komisji Rozjemczej. — 315. III. Organizacja pracy w Zarządzie Głównym. — 316. IV. Reprezentacje T. N. S. W. nazewnątrz. — 320. V. Sprawy, dotyczące całości szkolnictwa średniego. — 322. VI. Sprawy szkolnictwa państwowego. — 323. VII. Sprawy szkolnictwa prywatnego. — 325. VIII. Samopomoc koleżeńska. — 327. IX. Sprawozdanie Głównej Komisji Rozjemczej. — 328. X. Sprawozdanie rachunkowe Zarządu Głównego T. N. S. W. za czas I.X—30.XI 1934. — 329. Komunikaty Zarządu Głównego. — 330. Kronika. — 331. Nowe książki — 331.
.....

XV Doroczne Walne Zgromadzenie T. N. S. W. odbędzie się w Warszawie w dniach 11 i 12 stycznia 1935 r.

Dnia 11 stycznia, w piątek, pierwszy dzień obrad Walnego Zgromadzenia T. N. S. W.

O godz. 10 m. 30 uroczyste nabożeństwo w kościele O.O. Kapucynów (ul. Miodowa).

O godz. 11 m. 30 obrady Walnego Zgromadzenia w Gimnazjum Państw. im. Tadeusza Czackiego, Kapucyńska 21.

Porządek obrad:

1. Otwarcie Walnego Zgromadzenia.
2. Referat ideowy (osoba prelegenta i tytuł referatu będą podane później).

Posiedzenie popołudniowe o godz. 3 m. 30.

3. Protokół XIV Walnego Zgromadzenia T. N. S. W. w dniach 28 i 29 marca 1934 r. (protokół był ogłoszony drukiem w n-rze 7 „Przeglądu Pedagogicznego“ z dnia 14 kwietnia 1934 r.).

4. Sprawozdania:

- a) Sekretarza Generalnego Zarządu Głównego.
- b) Skarbnika Zarządu Głównego.
- c) Głównej Komisji Rewizyjnej.

5. Dyskusja ogólna nad sprawozdaniem Zarządu Głównego.

Dnia 12 stycznia, w sobotę, drugi dzień obrad Walnego Zgromadzenia.

6. Obrady Komisji.

Posiedzenie popołudniowe o godz. 2 m. 30.

7. Dyskusja ogólna nad sprawozdaniem Zarządu Głównego (dal-
szy ciąg).

8. Sprawozdania Komisji Walnego Zgromadzenia.

9. Wybory:

- a) Prezesa Towarzystwa,
- b) uzupełniające do Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rozjemczej i Głównej Komisji Rewizyjnej.

10. Zamknięcie obrad Walnego Zgromadzenia.

U w a g a. W Walnym Zgromadzeniu biorą udział z głosem decydującym:

- a) członkowie honorowi Towarzystwa;
- b) członkowie Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rewizyjnej i Głównej Komisji Rozjemczej, przewodniczący Zarządów Okręgowych lub ich zastępcy;
- c) delegaci Kół, wybrani przez Walne Zgromadzenia Kół w stosunku 1 : 25 członków; Koła, mające mniej, niż 25 członków, wybierają 1 delegata; delegaci winni być zaopatrzeni w listy uwierzytelniające Zarządów Kół.

Zarządy Kół winny przelać do dnia 5 stycznia do Zarządu Głównego w Warszawie, ul. Bracka 18, imienne listy delegatów celem wcześniejszego przygotowania dla nich kart uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu.

Uczestnicy Walnego Zgromadzenia, delegaci Kół, otrzymają imienne karty uczestnictwa w Biurze Kwaterunkowym Walnego Zgromadzenia w lokalu T. N. S. W., bądź też przy wejściu na salę obrad. Na kartach tych będą podane wszelkie informacje, dotyczące Walnego Zgromadzenia.

Imienne zgłoszenia na kwatery Koła nadsyłają do biura Zarządu Głównego do dnia 5 stycznia. Kwatery będą zbiorowe w internatach lub pojedyncze w hotelach. W zgłoszeniu należy zaznaczyć, o jaką kwaterę chodzi.

Biuro Walnego Zgromadzenia czynne będzie w lokalu T. N. S. W. w środę i czwartek, 9 i 10 stycznia, od godz. 18—22; w piątek, 11 stycznia, od godz. 8 do 10 rano, następnie na miejscu obrad Walnego Zgromadzenia.

Sprawozdanie Zarządu Głównego T. N. S. W. za rok 1934.

I. W s t ę p.

Ostatnie Walne Zgromadzenie T. N. S. W. odbyło się w dniach 28 i 29 marca 1934 r. Obecny termin ponownego Walnego Zgromadzenia przed upływem pełnego roku sprawozdawczego wynika przedewszystkiem z faktu, że część Kół T. N. S. W., co prawda daleka od liczby, wymaganej w myśl § 37 statutu, domagała się od Zarządu Głównego Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia. Ołóż Zarząd Główny, zgodnie z opinią Zarządów dwóch największych Okręgów, nie widział potrzeby dostosowania się do tych żądań, choćby ze względu na wydatki, związane z Walnym Zgromadzeniem, ale chętnie przyspieszył termin z wyżej wspomnianego, co da wszystkim możliwość swobodnej oceny naszej działalności na tle konkretnych faktów, zawartych w niniejszym sprawozdaniu, prócz tego zaś pozwoli nam załatwić statutem przewidziane obowiązki organizacyjne.

Poniżej ograniczamy się do sprawozdania Zarządu Głównego, zgodnie z wymaganiami § 38 statutu. W najbliższym czasie postaramy się dać obraz działalności T. N. S. W. na terenie poszczególnych Okręgów.

Sprawozdanie jest jeszcze krótsze niż dotychczas; wynika to już choćby z niezwykle krótkiego okresu sprawozdawczego: od 1 kwietnia do 1 grudnia, co po potrąceniu wakacyj daje okrągo pół roku normalnej pracy Towarzystwa, pracy w tym okresie szczególnie hamowanej przez idącą z wewnątrz akcję „rozłamową”.

Zwycięskie przetrzymanie tego kryzysu wewnętrznego przy pełnym utrzymaniu naszych zobowiązań wobec członków wydaje nam się najważniejszym sukcesem w bilansie naszej pracy. Ukończenie pierwszego rocznika „Kultury i Wychowania”, zorganizowanie w kontakcie z władzami ankiety maturalnej i wydanie zeszytu „Muzeum”, poświęconego temu zagadnieniu, poważne studjum porównawcze, przeprowadzone nad zagadnieniem samopomocy koleżeńskie, przedyskutowanie w Okręgach i Kołach też krakowskich, dotyczących reorganizacji T. N. S. W., reforma tymczasowej pragmatyki nauczycielstwa szkół prywatnych, przeprowadzona wspólnie z innymi organizacjami w postaci tak zw. „Norm plac i wpisów” na rok 1934/35, wreszcie pierwszy sezon letni, spędzony w „Zamku T. N. S. W.” w Orłowie Morskiem oraz zupełne wykończenie „Tenesówki” w Krynicy — oto główne punkty sprawozdania, na które pragnęlibyśmy tu na wstępie zwrócić uwagę.

II. Skład Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rewizyjnej i Głównej Komisji Rozjemczej.

Skład Zarządu Głównego w roku 1934 był następujący: (rok w nawiasie oznacza datę wybrania do Zarządu Głównego, wzgl. początek kadencji):

Prezes T-wa — prof. Władysław Grabski (1933), **wiceprezes** — kol. Stefan Kwiatkowski (1932), **Sekretarz Generalny** — dr. Tadeusz Mikulowski (1934), **zastępca Sekretarza Generalnego** — Romuald Mańkowski (1932), **Skarbnik** — Władysław Kopczewski (1933) **zastępca Skarbnika** — Piotr Hałter (1934), **Członkowie Zarządu Głównego z Warszawy**: kol. kol. Antoni Czekański (1932), Zofia Iwaszkiewiczowa (1932), Ks. Józef Kulesza (1934), prof. dr. Bogdan Nawroczyński (1933), dyr. Adolf Rondthaler (1933), Stanisław Sedłaczek (1934), prof. dr. Stefan Straszewicz (1934); **z poza Warszawy**: prof. dr. Ludwik Jaxa Bykowski z Poznania (1933), Jan Jasiński ze Stanisławowa (1932), Kazimierz Koszyk z Łodzi (1934), inż. Janusz Munkiewicz z Piotrkowa Tryb. (1932), Józef Zagórski z Grudziądza (1933), Jan Smoleń z Katowic (1934). **Zastępcy Członków Zarządu Głównego z Warszawy**: Jadwiga Dippłowa, Halina Gepnerówna, Józef Miernik, Stefan Pieńiążek, Xawery Szwarz, Henryk Tański (wszyscy 1934); **z poza Warszawy**: Ks. Karol Gałęzowski z Łucka, Stanisław Jurek z Przemysła, Bernard Bucholtz (wszyscy 1934).

Wiryliści w myśl § 55 statutu: Henryk Galle, red. „Przeglądu Pedagogicznego”, dr. Władysław Olszewski, red. „Muzeum”, dr. Bogdan Suchodolski, red. „Kultury i Wychowania”. **Prezisi Okręgów T. N. S. W.:** Brzeskiego — dyr. Ludwik Masłowski, Krakowskiego — pos. dr. Michał Szyszko, Lubelskiego — Ignacy Badyoczek, Lwowskiego — Mikołaj Szczerberański, Łuckiego — dyr. Jan Laskowski, Poznańskiego — dr. Kazimierz Łuczewski, Śląskiego — Jan Wielebiński, Warszawskiego — dr. Marjan Reiter, Wileńskiego — dyr. Bronisław Zapaśnik, prezes Koła Warszawskiego T. N. S. W. — red. Maksymilian Tazbir, **przewodniczący Prezydium Głównej Sekcji Wychowania Fizycznego** — dyr. doc. dr. Tadeusz Rogalski, **przewodniczący Głównej Sekcji Kształcenia Nauczycieli** — dr. Antoni Mikulski, **Przedstawiciel „Książnicy Atlasu”** — dr. Tadeusz Sierżputowski.

Główna Komisja Rewizyjna: Stanisław Dankowski (Kraków), Kajetan Gólczewski (Lwów), Stefan Moycho, Stanisław Tynelski, Józef Wierzejski (Warszawa).

Główna Komisja Rozjemcza: Ks. dyr. Roman Archutowski, dyr. Jarosław Chelmiński, Michał Dowgird, Władysław Gubrynowicz, dyr. Wacław Kloss, Marjan Piątkiewicz, Jan Riemer, Bronisław Schupp, Antonina Walicka — wszyscy z Warszawy.

Zmiany, zasze w składzie Zarządu Głównego w ciągu okresu sprawozdawczego.

W ciągu roku sprawozdawczego w składzie Zarządu Głównego zaszy następujące zmiany: prezes, prof. Władysław Grabski, od maja r. b. nie pełnił wskutek poważnej choroby swych czynności. Obowiązki prezesa wykonywał wiceprezes kol. Stefan Kwiatkowski. Poza tem zaszy zmiany na terenach Okręgów Towarzystwa: wskutek wystąpienia z Towarzystwa prezesa Okręgu Krakowskiego s. p. posła dr. M. Szyszki, wybrany został prezesem na Nadzwyczajnem Walnem Zgromadzeniu Okręgu doc. dr. St. Skimina; zamiast kol. Ignacego Badyoczka wszedł do Zarządu nowy prezes Okręgu Lubelskiego, kol. dr. Ludwik Zengteller; miejsce kol. Jana Wielebińskiego zajął nowy prezes Okręgu Śląskiego, kol. Józef Hess; zamiast kol. Bronisława Zapaśnika wszedł dr. Józef Patkowski, który rzekł się godności prezesa Okręgu Wileńskiego, wobec czego obecnie Okrag Wileński reprezentuje kol. St. Jastrzębski. Po ustąpieniu redaktora „Przeglądu Pedagogicznego”, kol. H. Gallego, zajął jego miejsce kol. M. Tazbir.

Ze składu Komisji Rewizyjnej ustąpił w lipcu r. b. kol. dr. St. Tynelski. **Zmiany, przewidziane statutem w składzie Zarządu Głównego w czasie Walnego Zgromadzenia w r. 1935.**

Ustępują: 1) zgodnie z art. 60 statutu z powodu upływu kadencji następujący członkowie Zarządu Głównego: kol. kol. Stefan Kwiatkowski, Romuald Mańkowski, Antoni Czekalski, Zofia Iwaszkiewiczowa z Warszawy, Jan Jasiński ze Stanisławowa i inż. Janusz Munkiewicz z Piotrkowa; 2) wobec rezygnacji z powodu złego stanu zdrowia — prezes Towarzystwa, prof. Wł. Grabski.

Zatem Walne Zgromadzenie w r. 1935 wybiera: 1) Prezesa Towarzystwa, 2) czterech członków Zarządu Głównego z Warszawy oraz dwóch z prowincji, 3) wszystkich zastępców członków oraz 4) wszystkich członków Głównej Komisji Rewizyjnej i Głównej Komisji Rozjemczej.

III. Organizacja pracy w Zarządzie Głównym.

Pełny Zarząd Główny, Wydział, Prezydium.

W okresie sprawozdawczym pełny Zarząd Główny odbył dwa posiedzenia. Pierwsze — w dniu 29 marca, na którym dokonano ukonstytuowania Prezydium i powołano Komisję do spraw samopomocy koleżeńskiej, której powierzono zebranie materiałów i opracowanie wniosków, dotyczących zmiany form pomocy dla kolegów w trudnych momentach życia. Drugie posiedzenie pełnego Zarządu, odbyte w dniu 1 listopada r. b., poświęcone było sprawozdaniem z działalności Wydziału, Prezydium oraz omówieniom najważniejszych spraw zawodowych i szkolnych. Na posiedzeniu tem uchwalono szereg rezolucyj o znaczeniu organizacyjnym i ideowym.

Wydział Zarządu Głównego, składający się z członków Zarządu Głównego, mieszkających w Warszawie oraz z zastępców członków z Warszawy, odbył 3 posiedzenia, nie licząc 2 posiedzeń, odbytych w składzie pełnego Zarządu

Głównego. Na posiedzeniach tych Wydział wysłuchiwał sprawozdań z działalności Prezydium, rozważał wszystkie ważniejsze sprawy Towarzystwa i dawał dyrektywy Prezydium.

Prezydium Zarządu, na mocy zwyczaju, było właściwym Organem Wykonawczym. Posiedzenia Prezydium odbywały się co tydzień w czwartki z wyjątkiem tych tygodni, w których były posiedzenia Wydziału. W ciągu okresu sprawozdawczego odbyło 23 posiedzenia.

Komisje Wydziału.

W okresie sprawozdawczym istniały następujące Komisje Wydziału Zarządu Głównego:

1) Programowa pod kierownictwem prof. dr. B. Nawroczyńskiego — ułożyła ona projekt ankiety w sprawie egzaminów dojrzałości, który został ogłoszony w „Przeglądzie Pedagogicznym”.

2) Samopomocy koleżeńskiej pod przewodnictwem kol. R. Mańkowskiego, która weszła w kontakt ze wszystkimi organizacjami społecznymi i zawodowymi i zebrała dane w sprawie akcji samopomocowej na terenie tych towarzystw, następnie rozpatrzyła szczegółowo oferty i przeprowadziła ustne rokowania z przedstawicielami instytucji ubezpieczeniowych, wreszcie przestudjowała na szeregu posiedzeń zebrany materiał i przedstawiła szczegółowe sprawozdanie Wydziałowi i pełnemu Zarządowi Głównemu. Wyniki badań tej Komisji zostały ogłoszone w Nr. 18 „Przeglądu Pedagogicznego”.

3) Komisja do spraw nauczycieli szkół państwowych pod przewodnictwem kol. wiceprezesa St. Kwiatkowskiego, która rozpatrywała ważniejsze sprawy i układała memorjały do władz.

4) Komisja do spraw nauczycieli szkół prywatnych pod przewodnictwem kol. M. Tazbira, która współdziałała z pracami Międzypowiatrzyskiej Komisji Norm i referowała sprawy na posiedzeniach Wydziału Zarządu Głównego.

5) Komitet Redakcyjny „Przeglądu Pedagogicznego” pod przewodnictwem początkowo kol. H. Gallego, a następnie kol. M. Tazbira, oraz

6) Komitet Redakcyjny „Kultury i Wychowania” pod przewodnictwem doc. dr. B. Suchodolskiego. Obydwa Komitety omawiały treść mających się ukazać czasopism.

Biuro Zarządu Głównego.

Organizacja Biura Zarządu nie uległa zmianie w ciągu obecnego okresu sprawozdawczego. Biuro było czynne codziennie od godz. 17.30 do godz. 21.30. W czasie wakacyj Biuro funkcjonowało trzy razy tygodniowo.

Oprócz sekretarza kol. kol. dr. T. Mikułowskiego i R. Mańkowskiego, w skład Biura wchodził: 1) adwokat B. Jeziorski w charakterze radcy prawnego, 2) Cz. Pawłowski — jako kierownik kancelarii i registrator, 3) E. Matczakówna, księgowa, 4) Wł. Kowalik, archiwariusz Biura, administrator i korektor „Przeglądu Pedagogicznego” oraz „Kultury i Wychowania”, 5) J. Marcinkowska, maszynistka.

W okresie sprawozdawczym dziennik korespondencyjny Biura wykazuje 1670 numerów spraw załatwionych, w czym mieści się cały szereg pism i okólników, zapisanych pod jednym numerem, chociaż rozesłanych w kilkudziesięciu, a niekiedy w kilkuset egzemplarzach. W stosunku do lat ubiegłych zakres działalności Biura nie uległ zmianom.

Stosunek do Okręgów i Kół.

Działalność swoją musiał nowoobраниy Zarząd Główny T. N. S. W. rozpocząć od likwidacji jednego z Zarządów Okręgowych i od reorganizacji drugiego Zarządu. Mamy na myśli nieczynny w ostatnich latach Zarząd Okręgu Brzeskiego T. N. S. W., który został rozwiązany uchwałą pełnego Zarządu Głównego z dnia 29 marca r. b. Koła tego Okręgu zostały przyłączone do normalnie funkcjonującego Zarządu Okręgu Warszawskiego. Uchwałą Prezydium Zarządu Głównego z dnia 23 maja r. b., opartą na upoważnieniu Wydziału, rozwiązano Zarząd Okręgu Krakowskiego po dokładnem stwierdzeniu, że członkowie tego Zarządu przestali pełnić swe czynności, i wyznaczono czasowy Zarząd Okręgowy, w myśl § 54 statutu w osobach kol. kol. Wiz. Wł. Michalskiego, Dyr. dr. A. Kuklińskiego i Dyr. dr. A. Mikułowskiego, który niezwłocznie objął swe czynności i pełnił je

ku wielkiemu pożytkowi organizacji aż do Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Okręgu, t. j. do 7 października r. b. W dniu tym ukonstytuował się normalny Zarząd Okręgowy pod przewodnictwem kol. doc. dr. St. Skiminy.

W związku z działalnością Okręgów i Kół okazała się potrzeba kilku wyjazdów organizacyjnych. I tak: w kwietniu r. b. kol. M. Tazbir wyjechał z ramienia Zarządu Głównego do Krakowa i odbył konferencję z przedstawicielami dawnego Zarządu Okręgowego i Koła dla ustalenia ich stosunku organizacyjnego. Dnia 17 czerwca kol. Sekretarz Generalny wyjechał na Zjazd Okręgowy do Lublina, w którym uczestniczył. W tym samym dniu kol. M. Tazbir był obecny na posiedzeniu Lwowskiego Zarządu Okręgowego. W dniu 7 października kol. Wiceprezes Kwiatkowski uczestniczył w Walnym Zgromadzeniu Okręgu Krakowskiego, a w dniu 2 grudnia w jubileuszu Koła Krakowskiego.

Kilku wyjazdów organizacyjnych wymagały sprawy domów wypoczynkowych. W kwietniu i maju r. b. kol. wiceprezes Kwiatkowski osobiście kierował pracami adaptacyjnymi w Zamku T. N. S. W. w Orłowie Morskiem i prace te w zupełności wykończył, jednakże sprawy hipoteczne Zamku wymagały jeszcze wyjazdu służbowego w jesieni r. b. W kwietniu zaś oraz w październiku i w listopadzie wyjeżdżał kol. Kwiatkowski do Krynicy w związku z potrzebami „Temesówki”.

W sezonie letnim kol. Kwiatkowski przebywał w Zamku orłowskim i osobiście doglądał administracji.

Nacodwrót, przedstawiciele Zarządów Okręgowych wielokrotnie przy różnych sposobnościach odwiedzali Zarząd Główny i odbywali dłuższe konferencje. Najbliższe stosunki łączyły nas z natury rzeczy z Zarządem Okręgu Warszawskiego, którego przedstawiciele kilkakrotnie uczestniczyli w obradach Zarządu Głównego.

Stosunek z Kołami utrzymywaliśmy zapomocą okólników (w okresie sprawozdawczym 11) i pism oraz przez bardzo częste ustne konferencje. Ważną sprawę wykonania uchwały Walnego Zgromadzenia co do statutowego traktowania też krakowskich załatwiliśmy w n-rze 7 „Przeglądu Pedagogicznego” z 14 kwietnia r. b., ogłaszając tezy in extenso, równocześnie zaś wezwaliśmy Koła do wypowiedzenia się w sprawie też w ciągu miesiąca. Płon tego plebiscytu Kół ogłosiliśmy w n-rze 11. „Przeglądu”. Równał on się odrzuceniu też znaczną większością głosów. Tezy krakowskie nie zostały podjęte przez nowy Zarząd Okręgowy Krakowski, a wnioskodawcy znaleźli się w tej chwili poza T. N. S. W. Sympatyczna myśl reorganizacji samopomocy koleżeńskiej została przez nas bardzo szczegółowo opracowana, jak o tem piszemy na innem miejscu.

Zarząd Główny wobec prób rozłamowych w T. N. S. W.

Protokół ostatniego Walnego Zgromadzenia, ogłoszony w n-rze 7 „Przeglądu Pedagogicznego” z r. b., w sposób wyczerpujący przedstawia wypadki, których widownią było wspomniane Walne Zgromadzenie. Wyjście z sali części delegatów ze ś. p. kol. posłem dr. M. Szyską na czele, było hasłem do utworzenia grupy rozłamowej, która w depezy, wystosowanej do P. Ministra W. R. i O. P., zapowiedziała utworzenie się nowego Zrzeszenia. Zarząd Główny T. N. S. W. poczuwał się do obowiązku sprostowania mylnych przypuszczeń, powstałych w związku z rozłamem, dokonał tego w liście do P. Ministra W. R. i O. P. z dnia 7 kwietnia r. b., ogłoszonym w n-rze 7 „Przeglądu”.

Nie chcemy tu przypominać szczegółowo poszczególnych faz akcji rozłamowej, na którą staraliśmy się reagować w kilku artykułach zasadniczych „Przeglądu Pedagogicznego” oraz w notatkach w rubryce „Z życia T. N. S. W.” Na ataki, wymierzone przeciwko Zarządowi Głównemu, odpowiadaliśmy niechętnie, w przekonaniu, że najskuteczniejszą reakcją będzie spokojna dalsza praca ideowa i organizacyjna i przetrwanie fermentu, który uważaliśmy za chwilowy.

Rzeczywistość potwierdziła nasze przypuszczenia. Wśród nauczycielstwa przeważało przekonanie, że w obecnych ciężkich warunkach bytu nie tworzenie nowych ugrupowań, ale raczej tem ściślejsza konsolidacja szeregów nauczycielskich jest palącą potrzebą. Ponadto przywiązanie do starej naszej organizacji stanowiło ten czynnik emocjonalny, który wyraźnie zaważył na szali wypadków. Wreszcie każdy bezstronny obserwator działalności Zarządu Głównego i przebiegu Walnego Zgromadzenia musiał przyznać, że rozłomom w T. N. S. W. brak jest faktycznych podstaw.

Te motywy zaważyły na uchwałach Walnych Zgromadzeń dużych Kół, jak w Wilnie, Toruniu i Grudziądzu, które wypowiedziały się przeciw rozłamowi oraz na stanowisku zorganizowanego nauczycielstwa w Krakowie, które w dużej większości opowiedziało się przy sztandarze T. N. S. W. i już w parę tygodni po Wałnem Zgromadzeniu podjęto intensywną pracę pod nowym Zarządem. W maju i w czerwcu nastąpiły mocne uchwały Zarządów Okręgowych w Poznaniu i we Lwowie, a z początkiem października Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Okręgu Krakowskiego, które dowiodło niezłomności i siły nauczycielstwa, skupionego w Okręgu Krakowskim pod sztandarem T. N. S. W. W październiku podjęto zpowrotem działalność Prezydium Zarządu Okręgu Łuckiego T. N. S. W., a wreszcie plenarne posiedzenie Zarządu Głównego w dniu 1 listopada wykazało w sposób niewątpliwy niepowodzenie akcji rozłamowej. Od tego czasu niema wprost tygodnia bez akcesu nowych Kół T. N. S. W. z pośród tej garści, która na czas przejściowy odsunęła się od współdziałania organizacyjnego. Siły obozu rozłamowego maleją z tygodnia na tydzień.

Trzeba stwierdzić, że dużą rolę odegrało tu całkowicie obiektywne stanowisko władz szkolnych oraz prasy wszystkich polskich organizacji nauczycielskich, które odniosły się do prób rozłamowych w T. N. S. W. bądź negatywnie, bądź wyraźnie obojętnie. Rzeczą charakterystyczną jest, że, o ile nam wiadomo, statut Z. N. S. W. dotąd nie uzyskał zatwierdzenia władz państwowych. Mimo wszystko — te tarcia wewnętrzne w T. N. S. W. zaznaczyły się pewnym spadkiem ogólnej liczby członków. Jak można było przypuszczać, członkowie, którzy pod wpływem tarć wewnętrznych opuścili naszą organizację, w ogromnej większości, nie zwiększyli wcale kadr Z. N. S. W., lecz przeszli do wielkiego obozu — dzikich. Ten smutny sukces naszych „rozłamowców” nawołuje nas do wyzyskania okazji zwiększenia liczby członków i do konsolidacji ogółu nauczycielstwa szkół średnich. Czynieć to będziemy tem usilniej, że w ostatnich czasach zrozumienie potrzeby konsolidacji poczyniła się przejawiać wśród ogółu nauczycielstwa, a istnieje ono także, o ile wiemy, po stronie naszych obecnych przeciwników.

Wydawnictwa T. N. S. W.

„Przegląd Pedagogiczny”.

Rocznik 1934 dwutygodnika „Przegląd Pedagogiczny” składa się z 18 numerów o objętości 20³/₄ ark. Wydawnictwo to ma charakter biuletynu T-wa. To też na czoło wysuwają się w nim sprawy zawodowe i organizacyjne: pierwsze znalazły dominujące miejsce w całokształcie rocznika; drugie — poświęcono szereg artykułów, których celem było utrzymanie spójności T. N. S. W. Poza tem każdy numer zawierał komunikaty z życia T. N. S. W. i działalności Zarządu Głównego. Nie zaniedbano w „Przeglądzie” i zagadnień natury pedagogicznej. Między innymi poruszono sprawę programów, sprawę ocen i stopni, odbiurokratyzowania pracy nauczyciela, egzaminów maturalnych. Nadto „Przegląd” w r. 1934 zawierał szereg sprawozdań, ilustrujących następujące Międzynarodowe Kongresy: Wychowania Moralnego, Geografów, B. I. E. S. w Rzymie, Sławistów, oraz I Polską Konferencję Psychologów. Ostatnie numery, związane z okresem sprawozdawczym, systematycznie podawały głosy prasy o szkole i nauczycielu. W miarę wolnego miejsca „Przegląd” informował o ruchu pedagogicznym zagranicą, o nowych książkach i czasopismach, wreszcie zamieszczał wiadomości kronikarskie. Obowiązki redaktora pełnił kol. H. Galle, a po jego rezygnacji, spowodowanej wyjazdem na stałe w Warszawę, obowiązki te od 1 października b. r. Zarząd Główny T. N. S. W. powierzył kol. M. Tazbirowi.

„Kultura i Wychowanie”.

„Kultura i Wychowanie” — kwartalnik — wydawany przez Zarząd Główny Towarzystwa Nauczycieli Szkół Średnich i Wyższych — redagowany przez dr. Bogdaną Suchodołską, docenta Uniwersytetu Warszawskiego ukazał się w okresie sprawozdawczym w liczbie 4 zeszytów.

„Kultura i Wychowanie” dąży do ujawnienia wzajemnych zależności między prądami pedagogicznymi a poglądem na świat i dążeniami kulturalno-społecznymi doby współczesnej.

„Kultura i Wychowanie” pozyskała w r. 1934 współpracę wybitnych uczonych, jak: J. Chałasiński, Ign. Chrzamowski, A. Ferrière, S. Hessen, Z. Klarnerówna, K. L. Koniński, St. Kutrzeba, Z. Myślakowski, M. C. Narly, A. Oderfel-

dówna, P. Petersen, M. Piszczkowski, Wł. Radwan, E. Romahn, P. Rybicki, R. Smith, K. Sośnicki, J. Starzyński, S. Szczeniowski, A. Tretiak, M. Walicki, F. Znaniecki.

„Muzeum”.

„Muzeum” — najstarsze czasopismo pedagogiczne w Polsce — jest kwartalnikiem poświęconym zagadnieniom pedagogicznym. Kwartalnik ten wydawany jest staraniem Okręgu Lwowskiego, a nakładem Zarządu Głównego T. N. S. W. Redakcja w miarę możliwości starała się grupować artykuły wedle treści tak, by każdy zeszyt stanowił pewną całość monograficzną (zagadnienie egzaminów maturalnych, szkolnictwo prywatne w Polsce i zagranicą). W roku 1934 współpracownikami byli: dr. L. Jaxa Bykowski, dr. K. Frycz, dr. W. Gottlieb, J. Hłasko-Pawlicowa, dr. J. Kijas, M. Kosiniński, dr. I. Kotowa, A. Pawlicowa, dr. St. Piłch, G. Pola, dr. I. Schreiber, P. Seguin, Z. Skorski, dr. F. Smolka, H. Sternbach, M. Tazbir, dr. T. Witwicki, E. Wolański, dr. St. Zetowski. Kierownikiem wydawnictwa jest dr. Wł. Olszewski.

„Iskry”.

Pod opieką Zarządu Głównego wychodził nadal tygodnik dla młodzieży „Iskry”, redagowany i wydawany przez kol. Wł. Kopczewskiego. W roku bieżącym „Iskry” miały ten sam, co i poprzednio, zakres, wprowadziły tylko specjalny jednoarkuszowy dodatek powieściowy, dołączany do każdego numeru. Z wprowadzonych w r. b. zmian należy zanotować: zmianę początku roku wydawniczego (rok szkolny) oraz obniżkę prenumeraty. Szkoły lub klasy, prenumerujące zbiorowo co najmniej 5 egz., otrzymują 50% zniżki (zł. 1.— zamiast 2.— miesięcznie). Członkom T. N. S. W. przysługują 25% zniżki prenumeraty.

IV. Reprezentacja T. N. S. W. nazewnątrz.

Stosunek do władz państwowych.

Stosunki Zarządu Głównego T. N. S. W. z władzami państwowymi były z natury rzeczy częste i żywe. Ze strony władz spotykaliśmy się zawsze z pełnym zrozumieniem dla odpowiedzialnej roli reprezentacji większości zorganizowanego nauczycielstwa szkół średnich, którą pełni T. N. S. W., i z życzliwością dla usprawiedliwionych postulatów nauczycielskich. Zarząd Główny T. N. S. W. z całą gotowością współdziałał z pracą władz państwowych w granicach celów i środków, określonych statutem. Z długiej kroniki naszego kontaktu z władzami wymienimy najpoważniejsze daty.

W dniu 16 czerwca delegaci Prezydium Zarządu Głównego złożyli kondolencje w Prezydium Rady Ministrów oraz wyraziły osobiście współczucie P. Wiceministrowi Kazimierzowi Pierackiemu z powodu tragicznego zgonu ś. p. Ministra B. Pierackiego.

W dniu 27 czerwca i w dniu 26 października r. b. przedstawiciele Zarządu Głównego T. N. S. W. przyjęci zostali na dłuższej audjencji przez P. Ministra W. R. i O. P., W. Jędrzejewicza, a w dniu 20 września przedstawili się świeżo mianowanemu Wiceministrowi, prof. K. Chylińskiemu. W sierpniu b. r. odbyli dłuższą konferencję z p. Dyrektorem Departamentu Nauki i Szkół Wyższych, prof. dr. J. St. Bystroniem. Wiceprezes, kol. St. Kwiatkowski, został przez P. Ministra zaproszony w skład Państwowej Rady Oświecenia i wygłosił przemówienie na posiedzeniu Rady w dniu 29 listopada b. r. Prócz tego wielokrotnie interwenjowaliśmy w sprawach zasadniczych i w sprawach poszczególnych kolegów u odnośnych pp. Dyrektorów Departamentów i Naczelników Wydziałów Prezydium Rady Ministrów, Ministerstwa W. R. i O. P., Ministerstwa Skarbu, Ministerstwa Komunikacji, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w Ubezpieczalni, w P. K. O., w Kuratorjach Okręgów Szkolnych, w Komisarjacie Rządu m. Warszawy i t. d.

Z ważniejszych spraw, będących przedmiotem naszych zabiegów i interwencji, wymienimy: sprawy uposażeniowe, zlecone nam przez ostatnie Walne Zgromadzenie, sprawy zaszczerowań nauczycielskich, sprawy emerytalne, wynagro-

dzenie nauczycieli kontraktowych, nadmierne powoływanie nauczycieli przed komisje lekarskie (memoriał), rozliczne sprawy programowe, terminy maturalne (memoriał), przyszłość egzaminów dojrzałości, sprawy kwalifikacyj nauczycielskich, sprawy przenoszenia i przydzielania do szkół powszechnych, rozliczne sprawy szkolnictwa prywatnego i komunalnego, sprawy opieki nad kolegami, pracującymi naukowo (urlopy, zniżki godzin i wyjazdy zagranicę), sprawy weteranów szkolnictwa, wreszcie inne sprawy, zlecone nam przez Walne Zgromadzenie T. N. S. W. oraz przez Zarządy Okręgowe T. N. S. W.

Niektórzy członkowie Zarządu Głównego oraz Komisji Rozjemczej T. N. S. W. powoływani byli przez Ministerstwo W. R. i O. P. do współpracy w dziedzinie opracowywania programów oraz oceny nowych podręczników szkolnych.

T. N. S. W. a klęska powodzi.

Członek Prezydium kol. R. Mańkowski wziął z ramienia Zarządu Gł. udział w posiedzeniu Centr. Rady Pracowniczej, na którym została opracowana odezwa do ogółu pracowników państwowych i samorządowych, wzywająca do dobrowolnego opodatkowania się na rzecz ofiar powodzi w wysokości 1% miesięcznego uposażenia w ciągu trzech miesięcy: sierpnia, września i października. Nadto Zarząd Główny zamieścił w numerze 12 „Przeglądu Pedagogicznego” w tej sprawie odezwę do członków.

Stosunek do organizacji społecznych i naukowych.

Żywy kontakt i współpraca T. N. S. W. z Centralną Radą Pracowniczą, jaka miała miejsce w roku ubiegłym — znacznie osłabły w okresie sprawozdawczym. Najgłówniejszą może przyczyną tego było zmniejszone tempo prac w samej Centralnej Radzie Pracowniczej, która nie miała okazji zajęcia się sprawami urzędniczymi, bo one w tym okresie przez władze decydowane nie były.

W dalszym ciągu pozostawaliśmy w ścisłym kontakcie z Ogólnym Zrzeszeniem oraz Naczelnym Komitetem Pracowników Państwowych i Komunalnych. Delegatem T. N. S. W. w tych organizacjach centralnych był kol. J. Ptaszycki

Blizszy kontakt utrzymywaliśmy ze Stowarzyszeniem Chrześcijańsko-Narodowym Nauczycieli Szkół Powszechnych, ze Stowarzyszeniem Nauczycieli Szkół Zawodowych, ze Stowarzyszeniem Dyrektorów Polskich Szkół Średnich Pryw. i Sp. i ze Związkiem Nauczycielstwa Polskiego. Kontakt ten wyrażał się we wzajemnej reprezentacji na zjazdach, wymianie wydawnictw, współpracy na terenie Międzystowarzyszeniowej Komisji Norm.

T. N. S. W. należy, jak i lat ubiegłych, do Sekcji Polskiej Ligi Nowego Wychowania. Członek Zarządu Głównego, kol. Z. Iwaszkiewiczowa, była członkiem Zarządu Sekcji. Sekcja Polska Ligi Nowego Wychowania we wrześniu urządziła Międzynarodowy Kongres w Krakowie. Tematem zasadniczym Kongresu było zagadnienie: „Siły moralne, wspólne wszystkim ludziom. Źródła tych sił i ich rozwój przez wychowanie”. Problem ten był rozpatrywany z psychologicznego, pedagogicznego, socjologicznego i filozoficznego punktu widzenia. W komisjach zjazdowych przedstawiciele T. N. S. W. brali czynny udział, a kilka ciekawszych referatów zjazdowych zostało umieszczonych w „Kulturze i Wychowaniu”.

T. N. S. W. należało również do Międzynarodowego Biura Narodowych Towarzystw Nauczycielskich (Bureau International des Federations Nationales des Professeurs de l'Enseignement Secondaire Public) z siedzibą w Paryżu. Na tegorocznym Międzynarodowym Kongresie tego Biura w Rzymie reprezentowali T. N. S. W. i kilkakrotnie przemawiali przedstawiciele Ambasady Polskiej w Rzymie: dr. Kociński oraz dr. Kieszkowski, członek T. N. S. W., bawiący na studiach w Rzymie. Odpowiedź na nadesłaną ankietę Biura Zarząd Główny odesłał do Biura we właściwym terminie. Była ona drukowana w organie Biura „Bulletin International”.

Zarząd Główny pozostawał w częstym kontakcie z Zjednoczeniem Zrzeszeń Rodzicielskich przez współpracę w Międzystowarzyszeniowej Komisji Norm i z Towarzystwem Edukacji Narodowej przez udział w odczytach i udzielanie lokalu na poszczególne zebrania.

Zarząd Główny T. N. S. W. wziął udział w II Zjeździe Polaków z zagranicy, delegując członka Prezydium, kol. R. Mańkowskiego, na konferencję naukową tego Zjazdu, która odbyła się w dniu 10 sierpnia r. b.

Wreszcie należy zwrócić uwagę na współdziałanie Zarządu Głównego T. N. S. W. z Towarzystwem Popierania Budowy Szkół Powszechnych. Odzwętem tego Towarzystwa, przedstawiająca cele i zadania oraz nawołująca do zapisywania się na członków, rozesłano wszystkim członkom T. N. S. W. wraz z ostatnim przedwakacyjnym numerem „Przeglądu Pedagogicznego”.

Z Grupą „Zręb” współdziałał Zarząd Główny przez udział w zorganizowanym przez „Zręb” Komitecie Zjazdu Wychowania Rodzinnego. Przedstawicielka Zarządu Głównego, kol. A. Walicka, jest jednym z wiceprezesów Komitetu. Prócz tego wymieniano wydawnictwa.

W ostatnich czasach nawiązaliśmy kontakt z Komitetem Propagandy Czynu Polskiego w Warszawie (delegat: kol. H. Tański) oraz z Zarządem Funduszu Pomocy dla szkolnictwa polskiego zagranicą (del.: kol. St. Piętaśzek).

Polska Akademia Umiejętności zaprosiła delegata Zarządu Głównego T. N. S. W. w skład Komisji do reformy ortografii (del.: kol. doc. dr. Z. Kłemensiewicz) i nadsyłała nam swoje biuletyny i wydawnictwa, podobnie jak niektóre inne Tow. Naukowe. Delegaci Zarządu Głównego T. N. S. W. uczestniczyli w posiedzeniu uroczystym Warsz. Tow. Naukowego oraz w Międzynarodowym Kongresie Filologów Słowiańskich.

Przedstawiciele Zarządu Głównego T. N. S. W. w Radzie Nadzorczej „Książnicy-Atlasu T. N. S. W.”

W zeszłym roku, wzorem lat ubiegłych, Zarząd Główny miał w Radzie Nadzorczej „Książnicy-Atlasu” dwa miejsca.

Jako delegaci w Radzie Nadzorczej zasiadali wiceprezes St. Kwiatkowski i skarbnik Wł. Kopczeński, wybrani na członków Rady Nadzorczej „Książnicy-Atlasu” przez Walne Zgromadzenie akcjonariuszów, odbyte w dniu 29 kwietnia 1933 roku.

Z posiedzeń Rady Nadzorczej, odbytych w okresie sprawozdawczym, kładzie ci zdawali sprawę na posiedzeniach Wydziału Zarządu Głównego oraz Prezydium.

V. Sprawy, dotyczące całości szkolnictwa średniego.

Sprawy programowe.

Sprawy programu szkół średnich były wielokrotnie tematem dyskusyj w Prezydium, w Wydziale i na plenum Zarządu Głównego T. N. S. W. Przedmiotem szczególnych naszych zainteresowań były sprawy nowego, tymczasowego programu gimnazjów, organizacja przyszłego liceum, sprawa organizacji studiów nauczycielskich oraz sprawa matury. Poruszaliśmy je na kolejnych posłuchaniach u P. Ministra, P. Wiceministra W. R. i O. P. i P. Dyrektora Bystronia. Nad sprawą matury obradowała również Komisja Programowa Zarządu Głównego T. N. S. W., która opracowała ankietę maturalną, ogłoszoną przez nas w n-rze 13 „Przeglądu Pedagogicznego”. Wyniki ankiety są w opracowaniu. Część naszych studiów nad tym przedmiotem, w postaci czerwcowego numeru „Muzeum”, przedłożyliśmy P. Ministrowi w czasie posłuchania w dniu 26 października r. b.

Egzaminy dojrzałości.

W miesiącu maju i czerwcu rozpoczęła się w prasie ostra kampanja prasowa przeciwko maturze. Nie brak w niej było również głosów pism, uważanych za półoficjalne. Wobec tego skorzystaliśmy z posłuchania, udzielonego nam przez P. Ministra W. R. i O. P., by podnieść ważność zagadnienia matury i prosić o wyjaśnienie co do jej losów w przyszłości. Z wyjaśnień P. Ministra wynikało, że matura w przyszłym liceum jest dotychczas problemem otwartym i że chętnie wysłuchałby szerszej opinii nauczycielskiej w tej sprawie. W związku z tem zorganizowaliśmy ankietę maturalną, ogłoszoną w n-rze 13 „Przeglądu Pedagogicznego” i rozesłaną przez nas oddzielnie do wybitniejszych znawców szkolnictwa. Ankie-

ty nie można w chwili obecnej uznać za definitywnie zakończoną, jak się zdaje jednak, większość głosów wypowie się za utrzymaniem matury.

W czasie audjencji u P. Ministra w październiku przedłożyliśmy również memoriał w sprawie zbyt późnych terminów egzaminów dojrzałości i przedstawiliśmy ustnie jaskrawe niedomagania w tej dziedzinie.

Weterani szkolnictwa polskiego.

Akcja w kierunku wyjednania zaopatrzenia weteranom szkolnictwa polskiego posuwała się zwolna naprzód. Zwolna, ponieważ Ministerstwo Skarbu skutkiem trudności budżetowych mniej więcej od maja r. b. wstrzymało czasowo dalsze załatwianie podań weterańskich. Podania te jednak w dalszym ciągu wpływają i to bardzo często od osób wybitnie zasłużonych. Pragnąc opinjom swoim nadać cechę bezwzględnej obiektywności, Zarząd Główny powołał specjalną Komisję w składzie kol. kol. K. Króla, St. Łaganowskiego, Z. Rudzkiego, P. Sosnowskiego, A. Walickiej i ś. p. J. Zydlera, który był w niej czynny aż do ostatnich dni przed śmiercią. Komisja pod przewodnictwem kol. St. Łaganowskiego badała szczegółowo nadesłane podania i formułowała wnioski w sprawie zaopatrzenia dla weteranów. Pragnąc ruszyć sprawę z martwego punktu, Prezydium Zarządu Głównego dwukrotnie przedstawiało osobiście sprawę weteranów P. Ministrowi W. R. i O. P. w toku audjencji i złożyło obszerne memoriały P. Premierowi Kozłowskiemu oraz P. Ministrowi Jędrzejewiczowi. Wreszcie członkowie Prezydium oraz kol. St. Łaganowski interwenjowali wielokrotnie w tych sprawach w Biurze Personalnym Ministerstwa W. R. i O. P. oraz w Wydziale Emerytalnym Min. Skarbu. Niestety, w obecnej chwili kilkadziesiąt niezadowolonych wniosków w sprawie weteranów leży w Ministerstwie Skarbu.

Poniżej podajemy wykaz weteranów, którzy na skutek starań T. N. S. W. otrzymali zaopatrzenie:

1) Barchwicz Cezary, 2) Cetnarowicz Joanna, 3) Fukówna Marja, 4) Herman Jadwiga, 5) Kamińska Marja, 6) Karczewska Zofja, 7) Korycki Władysław, 8) Kotońska Katarzyna, 9) Król Kazimierz, 10) Łaganowski Stefan, 11) Łappo Katarzyna, 12) Ołdakowska Karolina, 13) Ostromecka Jadwiga, 14) Pławńska Wanda, 15) Sancewicz Ewelina, 16) Skibińska Olimpia, 17) Swidowa Wanda, 18) Tymińska Ludgarda, 19) Wilezińska Aniela, 20) Wolanowska Jadwiga, 21) Wolańska Marja, 22) Zambrzycka Marja.

VI. Sprawy szkolnictwa państwowego.

Ustawa Uposażeniowa.

Nowa ustawa uposażeniowa, jakkolwiek weszła w życie już z dniem 1 lutego 1934 r., nie jest jeszcze całkowicie zrealizowana. Z jednej strony nie został załatwiony cały szereg odwołań kolegów od zbyt krzywdzących zaszeregowania, a z drugiej z dniem 1 stycznia 1935 r. mają nastąpić pierwsze przewidziane przez nową ustawę awanse automatyczne nauczycieli do wyższych grup uposażenia. Wokół obu spraw nagromadziło się wiele rozżaleń wskutek niezasłużonych krzywd i wiele rozpacznych szamań i szukania ratunku. Zarząd Główny, rozumiejąc w zupełności położenie kolegów, ze swej strony czynił wszystko, dostępne dla siebie środkami, aby kolegom pomóc. Niestety, jednak pomoc nie zawsze była łatwa i możliwa.

Przedewszystkiem Zarząd Główny wezwał kolegów, którzy czują się pokrzywdzeni z powodu obniżenia grupy uposażeniowej, aby składali drogą służbową odwołania od dokonanych przez Kuratorów zaszeregowania. Na wezwanie Zarz. Głównego wielu kolegów złożyło odwołania od decyzji Kuratorów do Ministerstwa W. R. i O. P.

Odwołania, przesłane do Ministerstwa przez Kuratorów Okręgów Szkolnych, zostały w maju zpowrotem zwrócone, celem załatwienia we własnym zakresie, w zależności od posiadanych kredytów. Część tych spraw została pomyślnie załatwiona i tu, należy to zaznaczyć, rekursy wielu członków T. N. S. W. zostały życzliwie potraktowane.

Pozostało jednak wiele spraw odmownie załatwionych oraz pozostały sprawy przywrócenia VI i V grupy uposażenia, których rozstrzygnięcie Ministerstwo za-

chowało dla siebie. Te sprawy przez Kuratora zostały ponownie skierowane do Ministerstwa W. R. i O. P.

Przedstawiciele Zarządu Głównego na każdej audjencji w Ministerstwie W. R. i O. P. upominali się wytrwale o sprawę zaszerogowań i powstałych stąd krzywd dla poszczególnych nauczycieli, uzyskując zawsze od odpowiedzialnych kierowników Ministerstwa zapewnienia, iż sprawy te są rozpatrywane przychylnie i załatwiane pomyślnie w miarę posiadanych kredytów.

Niezależnie od tych ogólnych i zasadniczych interpelacji przedstawiciel Prezydium kilkakrotnie przed wakacjami, podczas feryj letnich i po wakacjach interwenjował w Biurze Personalnym w sprawach zaszerogowań poszczególnych kolegów; odwołania te były jednak bardzo długo w toku załatwienia, tak iż dopiero po wakacjach przedstawiciel T. N. S. W. mógł otrzymać definitywne wiadomości o rozstrzygnięciu niektórych odwołań.

Drugą sprawą, związaną z ustawą uposażeniową, są spodziewane na 1 stycznia roku przyszłego automatyczne awanse do wyższych grup uposażenia. Wobec pogłosek, jakie się ukazywały w prasie, o mającem jakoby nastąpić wstrzymaniu awansów, delegacja Zarządu Głównego na audjencji u Pana Ministra W. R. i O. P. W. Jędrzejewicza w dniu 26 października poruszyła tę sprawę, dając wyraz zrozumiałemu zaniepokojeniu nauczycielstwa. P. Minister uspokoił delegatów, powołując się na komunikaty, które w tej sprawie ze źródeł oficjalnych ukazywały się w prasie. Jak wiadomo, na posiedzeniu Państwowej Rady Oświecenia Publicznego w dniu 29 listopada P. Minister zapowiedział wyraźnie urzeczywistnienie awansu automatycznego w dniu 1 stycznia.

Pragmatyka nauczycielska i kwalifikowanie nauczycieli.

Od dnia 28 października 1933 r., w którym ogłoszone zostało rozporządzenie P. Prezydenta Rzeczypospolitej, nowelizujące dotychczasową pragmatykę nauczycielską z dn. 1 lipca 1926 r., zagadnienie oceny pracy nauczycielskiej, zniesione w poprzednim brzmieniu wspomnianym dekretem przez dłuższy czas nie było uregulowane. Wytworzył się stan rzeczy, szczególnie dotkliwy dla nauczycieli tymczasowych, którzy, nie posiadając urzędowej oceny pracy, nie mogli być ustaleniu w służbie.

Zarząd Główny T. N. S. W. kilkakrotnie interwenjował w tej sprawie w Ministerstwie W. R. i O. P., domagając się wydania zarządzenia, regulującego sprawę kwalifikowania nauczycieli.

Wreszcie dopiero w dniu 26 czerwca ukazało się to rozporządzenie i weszło w życie z dniem ogłoszenia.

Rozporządzenie to w porównaniu z postanowieniami w tej dziedzinie dawniej Pragmatyki przyniosło znaczne pogorszenie praw nauczyciela.

Najistotniejszą bodaj zmianę widzimy w zniesieniu Komisji Kwalifikacyjnych, w których reprezentowany był czynnik obywatelski i koleżeński, i postawienie sprawy odwołania od orzeczeń, w nazie otrzymania oceny niedostatecznej, na gruncie wyłącznie urzędowego toku instancyj.

Zarząd Główny T. N. S. W. natychmiast po ukazaniu się omawianego rozporządzenia przedstawił P. Ministrowi W. R. i O. P. W. Jędrzejewiczowi swe uwagi podczas audjencji w dniu 27 czerwca r. b., prócz tego zaś spowodował pomieszczenie krytycznego artykułu w Nr. 12 „Przeglądu Pedagogicznego”.

Sprawy emerytalne i prawo wyboru emerytury.

Nowa ustawa uposażeniowa, obowiązująca od 1 lutego r. b., wywarła zasadniczy wpływ na wysokość zaopatrzenia emerytalnego tych urzędników państwowych, a więc i nauczycieli, którzy przechodzą w stan spoczynku po tej dacie. Nowe przepisy emerytalne, wydane równocześnie z ustawą uposażeniową, przyjmują za podstawę wymiaru emerytury wysokość uposażenia służbowego, pobieranego na mocy ostatniej ustawy bez żadnych dodatków służbowych i zasiłków wyrównawczych.

Rozporządzenie to było krzywdzące szczególnie starszych urzędników, którzy w służbie czynnej po przeszerogowaniu w dniu 1 lutego do niższej grupy uposażenia częściowo pokrywali swe straty przez pobieranie t. zw. zasiłku wyrównawczego, do którego po przejściu na emeryturę tracił prawo.

Zarząd Główny T. N. S. W., wespół z innymi organizacjami urzędniczymi, zgrupowanymi w Centralnej Radzie Pracowniczej, podjął zabiegi u Rządu celem

poprawienia krzywdy, jaką sprawiło nowe zarządzenie emerytalne, i przywrócenia praw, nabytych przez długoletnią służbę państwową. Zabiegi Centralnej Rady Pracowniczej odniosły skutek o tyle, że w czerwcu r. b. ukazał się dekret Prezydenta Rzeczypospolitej (Dz. U. R. P. z d. 19.VI 1934, Nr. 51), nadający funkcjonariuszom państwowym, przechodzącym w stan spoczynku i znajdującym się już na emeryturze prawo wyboru emerytury według dawnych lub nowych przepisów emerytalnych. Dekret ten przyznaje prawo wyboru emerytury tylko tym funkcjonariuszom państwowym, którzy pozostawali na służbie państwowej w dniu 1 lutego 1934 r. i posiadali co najmniej 15 lat pracy, zaliczanej do emerytury. Z prawa tego mogli skorzystać również emeryci pod warunkiem zgłoszenia wyboru przed 19 lipca r. b.

Zarząd Główny T. N. S. W., pragnąc, aby wiadomość o tem bądź co bądź pomyslnem zarządzeniu doszła do zainteresowanych, podał do prasy codziennej informację o tem i zorganizował w Biurze Porad Prawnych stałe dyskusje podczas wakacji, celem udzielenia wyjaśnień w sprawach emerytalnych. Z porad Biura korzystało wielu kolegów, którzy zwracali się z zapytaniami, jaka emerytura będzie dla nich korzystniejsza: wedle dawnych czy nowych przepisów. Jako rzecz godną uwagi, wskazującą na palącą potrzebę zorganizowania takiej poradni prawnej, należy podać liczne fakty zwracania się o poradę w sprawach wyboru emerytury członków innych organizacji urzędniczych, którzy otrzymywali natychmiast żądane informacje.

Niezależnie od tego w numerze 13 „Przeglądu Pedagogicznego“ ukazał się artykuł p. t. „Prawo wyboru emerytury“, szczegółowo rozpatrujący to zagadnienie.

Zwolnienie od taks administracyjnych dzieci nauczycieli szkół średnich.

Poruszana od kilku lat na Walnych Zgromadzeniach sprawa zwolnienia od opłaty taks administracyjnych dzieci nauczycieli szkół średnich, uczących się w gimnazjach, była przedmiotem starań Zarządu Głównego, który poruszył ją podczas audjencji w dn. 27 czerwca u P. Ministra W. Jędrzejewicza. Sprawa została pomyslnie załatwiona o tyle, iż w wydanem w roku bieżącym w tej sprawie zarządzeniu Ministerstwa W. R. i O. P. upoważniono Radę Pedagogiczną gimnazjów do całkowitego zwalniania od taksy administracyjnej także dzieci funkcjonariuszy państwowych, korzystających dotąd z 50% ulgi. Takie rozszerzenie praw Rad Pedagogicznych da im możliwość stosowania zwolnień i do dzieci nauczycieli państwowych szkół średnich.

VII. Sprawy szkolnictwa prywatnego.

Międzystowarzyszeniowa Komisja Norm.

Zjednoczone w Komisji Norm wszystkie zrzeszenia nauczycielskie (Tow. Naucz. Szkół Śr. i Wyższych, Związek Nauczycielstwa Polskiego, Chrześcijańsko-Narodowe Stowarzyszenie Nauczycieli Szkół Powszechnych, Stowarzyszenie Nauczycieli Szkół Zawodowych, Stowarzyszenie Dyrektorów Polskich Szkół Średnich Prywatnych i Społecznych) oraz Związek Zrzeszeń Społecznych, utrzymujących szkoły średnie w Polsce skodyfikowały obszerną umowę zbiorową dla szkolnictwa prywatnego.

Niezłomną zasadą, jaką kierowano się przy układaniu tej umowy, było nie naruszanie ustawami zagwarantowanych uprawnień właścicieli, możliwie szeroka stabilizacja nauczyciela oraz jednomyślne ogólne przekonanie, że jego wynagrodzenie nie może być niższe, niż etatowych nauczycieli szkół państwowych. W myśl tego przeświadczenia minimalnie tylko — w porównaniu z r. ub. — obniżono wynagrodzenie za godzinę lekcyjną: w gimnazjum przeciętnie o 3,5%, w szkole powszechnej o 7%. Uważając taki stan rzeczy za maximum tego, co przy obecnej ogólnej pauperyzacji da się osiągnąć, Komisja Norm dążyła do zrekomensowania go korzystnymi dla obu stron postanowieniami pragmatycznymi.

W związku z tem nastąpiła rozbudowa regulaminu Komisji Finansowej i wyposażeń jej w daleko większe niż dotychczas prerogatywy. Nadto nowe normy — dzięki pogłębieniu i poszerzeniu stabilizacji — utrudniają rozwiązanie z nauczycielem stosunku służbowego, co powinno być uważane za poważny krok naprzód na drodze wyzwolenia nauczyciela i zagwarantowania mu większej niezależności od czynnika właścicielskiego.

Zespoleniem się całego zorganizowanego nauczycielstwa osiągnęliśmy wiele słusznych a cennych dla dobra szkolnictwa postulatów.

Celem większego zagwarantowania wcielania ich w życie Komisja Norm nałożyła w postanowieniach ogólnych zarówno na dyrektorów, jak i nauczycieli obowiązek przestrzegania pod rygorami organizacyjnymi przy zawieraniu umów przepisów układu, a nadto przewidziała powstanie w większych miastach prowincjonalnych analogicznych lokalnych Komisji Międzystowarzyszeniowych.

Duchem, jaki ożywił wszystkich przedstawicieli Komisji Norm, była potrzeba podjęcia walki z tandetą w szkolnictwie. Z ducha tego została poczęta uchwała, na mocy której w ciągu 8 tygodni od rozpoczęcia roku szkolnego Komisja ma obowiązek ustalić w normach tę linię demarkacyjną obniżki płac, której przekroczenie, nawet za zgodą Komisji Finansowej, może być uznane przez nauczyciela za równoznaczne z rozwiązaniem umowy z winy właściciela, jednak bez obowiązku wypłaty ze strony tego właściciela jakiegokolwiek odszkodowania.

Uchwałą M. K. N. z dn. 12 listopada b. r. za linię tę uznano 50% obniżkę płac, ustalonych w układzie zbiorowym.

Delegatami Zarządu Głównego T. N. S. W. w M. K. N. byli w okresie sprawozdawczym Kolebudy: Piotr Haßlter, Xawery Szwarz i Maksymilian Tazbir. Koło Dyrektorów i Przełożonych Prywatnych Szkół Średnich Męskich i Żeńskich T. N. S. W. reprezentowały Koleżanki: dyr. Halina Gepnerówna i dr. Janina Popielewska.

Normy Płac i Wpisów a Ministerstwo Opieki Społecznej.

Podobnie jak w latach poprzednich, Ministerstwo Opieki Społecznej pismem z dn. 17 października 1934 r. uznało nasze warunki umów o pracę oraz normy płac i wpisów za zgodne z przepisami, z drobnymi tylko zastrzeżeniami.

Poczynione zastrzeżenia dotyczą pkt. 12, 20, 30 i 62 Norm, merytorycznie niczego tu jednak nie kwestionują, lecz usuwają tylko możliwe kolizje z postanowieniami Kodeksu Zobowiązań (Ob. „Przegląd Pedagogiczny” Nr. 17 z dn. 17 listopada 1934 r.)

Uznanie Norm za układ zbiorowy ma w roku bieżącym poważniejsze, aniżeli dotychczas znaczenie, a to ze względu na równoczesne niemał, bo od 1 lipca b. r., wejście w życie nowego Kodeksu Zobowiązań, który w art. 445 w sposób wyraźny i zdecydowany ogranicza moc wiążącą układu zbiorowego wyłącznie do „stron, które układ zawarły oraz członków związku, będącego stroną”, t. zn. że w razie sporu sądowego pomiędzy właścicielem szkoły, stosującej Normy, a nauczycielem, nie będącym członkiem T-wa, omawiane Normy, jako podstawa roszczeń danego nauczyciela, nie mogą wogóle być brane przez sąd pod uwagę, a nieczłonek T-wa nie jest uprawniony do powoływania się na nie.

Delegacje w Ministerstwie W. R. i O. P.

W dniach 27 czerwca i 26 października b. r. delegacja Prezydium Zarządu Głównego T. N. S. W. przedstawiła P. Ministrowi Wacławowi Jędrzejewiczowi, a w dniu 26 września P. Wiceministrowi prof. K. Chylińskiemu trudne położenie szkolnictwa prywatnego, w związku z cofnięciem przez Państwo zwrotu opłat za dzieci urzędników, i prosiła o rozważenie sposobów przyjęcia temu szkolnictwu z pomocą przez odpowiednie subwencje, bądź przez wznowienie zwrotu opłat za wpisy. Delegaci podkreślili również niektóre, zbyt daleko idące wymagania władz szkolnych i prosiли o życzliwe wejrzenie w dół tego szkolnictwa i jego nauczycielstwa.

Kolonja Nauczycielska Koła Warszawskiego T. N. S. W. w Rabce

Koło Warszawskie T. N. S. W. urządza w czasie wakacyj Bożego Narodzenia od 29.XII 1934 r. do 13/I 1935 r. kolonję wypoczynkową dla nauczycieli i ich rodzin w Rabce-Zdroju. Kolonja ma pensjonatowe pomieszczenie i kuchnię pod własnym zarządem.

Koszt utrzymania, mieszkania, opału i elektryczności wynosi 4 zł. dziennie.

Osobom, jadącym zbiorowo w wyznaczonym terminie z Warszawy, wyrabia się zniżki kolejowe.

Zapisy przyjmowane są w poniedziałki, środy i piątki od godz. 19 do 20 w lokalu Koła Warsz. T. N. S. W.

VIII. Samopomoc koleżeńska.

Domy wypoczynkowe w Krynicy i Orłowie Morskiem.

W roku sprawozdawczym zorganizowany został sezon letni w Krynicy we własnym domu wypoczynkowym „Tenesówce”. Dom ten został zupełnie wykończony i zaopatrzony w niezbędne meble. Pewną przeszkodą w czasie sezonu była kłeska powodzi, która nie dała się we znaki Krynicy, ale utrudniła dojazd do uzdrowiska i wprowadziła pewien niepokój podczas lata. Dom wypoczynkowy w Orłowie Morskiem, zakupiony w lutym 1934 roku, został całkowicie odremontowany; połowa domu została przebudowana na system korytarzowy, w drugiej połowie domu przeprowadzono również instalację wodociągowo-kanalizacyjną i elektryczną. Przy domu znajduje się rozległy park i ogród o przestrzeni 55.130 m². Dom odrestaurowano całkowicie przed 15 czerwca i oddano do użytku na sezon letni. Remont przeprowadzono z takim planem, aby w najbliższych latach nie trzeba było robić wydatków na przeróbki lub gruntowny remont.

Biuro Pośrednictwa Pracy.

Istniejące przy Zarządzie Okręgu Warszawskiego Biuro Pośrednictwa Pracy rozciąga swą działalność na całą Rzeczpospolitą. Z Biura tego członkowie korzystają bezpłatnie, dyrekcje szkół wnoszą niewielkie opłaty. W okresie sprawozdawczym kierowniczką Biura była kol. W. Witwińska, agendy prowadziła urzędniczka p. L. Małachowska. W okresie sprawozdawczym w Biurze zgłoszono 214 posad, w tem 31 w Warszawie, 183 na prowincji. O pracę zgłosiło się 270 osób. Obsadzono 58 posad, w tej liczbie w Warszawie 13, na prowincji 45 w czem dyrektorów 3, nauczycieli języka polskiego 9, jęz. francuskiego 3, jęz. niemieckiego 9, jęz. łacińskiego 5, matematyki 13, przyrody 2, fizyki i chemii 1, historii 3, gimnastyki 3, robót ręcznych 1, jęz. angielskiego 2, geografji 3, śpiewu 1.

Syndyk T. N. S. W.

Syndykiem T. N. S. W. był w dalszym ciągu adwokat dr. Józef Sarapata w Warszawie (Filirowa 65), znany rzecznik spraw nauczycielskich w N. T. A. Z ważniejszych spraw wygranych, dzięki interwencji Syndyka w r. b., wymienimy sprawę kwalifikacyj kol. W. z Królewskiej Huty oraz sprawę zaliczenia lat pracy kol. Ł. z Łodzi i kol. W. z Warszawy. W niedługim czasie oczekujemy rozstrzygnięcia wniesionych przez Syndyka skarg, dotyczących nieuzasadnionego przydziału do szkół powszechnych.

Biuro porad prawnych.

Przy Zarządzie Głównym w okresie sprawozdawczym czynne było istniejące od szeregu lat Biuro porad prawnych pod bezpośrednim kierownictwem Sekretarjatu Głównego i przy współpracy doradcy prawnego T. N. S. W. B. Jeziorzkiego, syndyka T. N. S. W., adw. A. Sarapaty, i innych wybitnych prawników.

Biuro obsługiwało członków na zasadach Regulaminu, ogłoszonego w nrze 13 „Przeglądu Pedagogicznego” w roku 1932. Udzielało ono wyjaśnień, rad i wskazówek w sprawach prawno-służbowych oraz opracowywało krótkie opinie prawnicze w sprawach osobistych członków, na których podstawie przedstawiciel Prezydjum Zarządu Głównego interwenjował w Ministerstwie W. R. i O. P. i innych urzędach centralnych.

Ogółem udzielono porad prawnych piśmennych 103, ustnych 187, dokonano 49 interwencji w Ministerstwach i innych urzędach. Niektóre odpowiedzi w sprawach prawnych, mogących interesować szerszy ogół kolegów, drukowano w „Przeglądzie Pedagogicznym”.

Pokój gościnny.

Przy Zarządzie Głównym od szeregu lat istnieje pokój gościnny, z którego w okresie sprawozdawczym korzystało 128 kolegów i koleżanek w ciągu 264 dni. Opłata za korzystanie z lokalu za okazaniem legitymacji członkowskiej wynosiła 2 złote za dobę. Z pokoju można korzystać zasadniczo w ciągu 3 dni, dłużej zaś za pozwoleniem gospodarza lokalu. W okresie sprawozdawczym pokojem gościnnym opiekował się członek Prezydjum Zarządu Głównego kol. M. Tazbir.

Ulgi w uzdrowiskach.

W roku sprawozdawczym Zarząd Główny, podobnie jak i w latach ubiegłych, uzyskał dla swych członków zniżki w opłacie taksy kuracyjnej i ulgi przy kupnie biletów na kąpiele i inne zabiegi lecznicze w następujących uzdrowiskach: w Busku, Ciechocinku, Inowrocławiu, Iwoniczu, Jastrzębim Zdroju, Niemirowie Zdroju, Rabce, Solcu, Szczawnicy, Truskawcu i Zaleszczykach.

Zniżki dla członków T. N. S. W.

Następujące instytucje i firmy warszawskie udzieliły wszystkim członkom T. N. S. W. zniżek i rabatów za okazaniem legitymacyj członkowskich.

W Lecznicy Związkowej Lekarzy Specjalistów dla przychodzących chorych, Marszałkowska 98, porada lekarska zamiast zł. 5 — zł. 4, inne zabiegi lekarskie obniżono od 20% do 30%.

Jadwiga Wielgoszowa, lekarz dentysta, Warecka 15, m. 15 — 20%.

Zakłady kąpielowe „Diana“, Chmielna 13 — 33%.

W sklepach: Kolportaż Książki Polskiej, Foksal Nr. 15 — 10%; w sklepach materiałów piśmiennych: Nasz Sklep-Urania, Warszawa, Jasna 1, Łódź, Piotrzkowska 90 — 10%; Ad Astra, materiały piśmienne, Nowy Świat 1 — 10%; J. Dziwulski — składy papieru, Krakowskie Przedmieście 9, Krakowskie Przedmieście 29, Złota 29, Marszałkowska 95 — 10%; St. Winiarski, skład papieru, Nowy Świat 53 — 10%; Pracownie ubrań i obuwia: Jan Kielman, magazyn obuwia, Chmielna 3 — 5%; K. Dułkiewicz, magazyn bielizny i galanterja, Świętokrzyska 30 — 7½%; Franciszek Ryczer, wytwórnia parasoli i lasek, Marszałkowska 101 — 10%.

Bracia Borkowscy, zakłady elektrotechniczne, Jerozolimka 6 — 15%; Ludwik Spiess i Syn, zakłady chemiczne, Plac Teatralny 18, Marszałkowska 99, Marszałkowska 140 — 5%—10%; St. Rudzki, optyk, Nowy Świat 40 — 10%; Józef Pazderski, zegarmistrz, Warszawa, Bracka 9, za wszelkie naprawy — 10%, ze sprzedaży — 5%.

W prenumeracie pism 25% zniżki udzielają: A. B. C., Dzień Polski, Express Poranny, Gazeta Polska, Gazeta Warszawska, Kurjer Polski, Kurjer Poranny, Ilustrowany Kurjer Codzienny, Robotnik, oraz Ruch Literacki.

Institut Literacki — 45% zniżki na swoich wydawnictwach.

IX. Sprawozdanie Głównej Komisji Rozjemczej.

Komisja Rozjemcza przy Zarządzie Głównym T. N. S. W., wybrana na ostatnim Ważnym Zebraniu, ukonstytuowała się w dniu 16 kwietnia b. r., wybierając przewodniczącym kol. J. Riemera i zastępcą kol. Br. Schuppa.

Dałszych posiedzeń Komisja nie odbyła, ponieważ żadnych spraw w okresie sprawozdawczym nie wniesiono.

„TENESÓWKA”

Dom Wypoczynkowy T. N. S. W. w Krynicy otwarty będzie w sezonie zimowym od dn. 20 grudnia do dn. 15 stycznia. Urządzenie komfortowe. Pokoje z pościelą i całodziennem utrzymaniem około 6 zł. dziennie dla członków T. N. S. W.

Zgłoszenia przyjmuje Zarząd Główny T. N. S. W.

X. Sprawozdanie Rachunkowe Zarządu Głównego T.N.S.W. za czas 1.I—30.XI. 1934 r.

A. Wydatki i wpływ administracyjne.

WYDATKI	Prelimino- wano na r. 1934	Wykonano do I.XII.1934	Preliminarz na r. 1935
Koszty ogólne:			
1. Płace pracowników kancelarii	9,000.—	8,140.—	9,000.—
2. Podatki i świadczenia	1,700.—	1,043.05	1,000.—
3. Zjazdy Zarządu Głównego	2,400.—	2,085.39	2,000.—
4. Wyjazdy delegacji	500.—	507.30	500.—
5. Koszty kancelaryjne	3,000.—	2,733.25	2,500.—
6. „ „ gospodarcze.	400.—	363.56	400.—
7. Lokal	8,000.—	5,551.18	7,000.—
8. Wydatki Sekcyj Głównych	400.—	131.—	400.—
9. Biuro Pośrednictwa Pracy	40.—	378.85	400.—
10. Obrona prawna	2,200.—	1,780.—	2,000.—
11. Walne Zgromadzenie	500.—	692.20	500.—
12. Sprawozdanie Roczne	500.—	507.75	500.—
13. Udział w innych organizacjach	1,700.—	585.—	700.—
14. Różne nieprzewidziane	200.—	125.—	200.—
	30,900.—	24 623.53	27,100.—
Wydawnictwa:			
15. Administracja wydawnictw wyd. osobowe	2,500.—	2,310.—	2,400.—
wyd. rzeczowe.	1,000.—	755.06	500.—
16. Przegląd Pedagogiczny: płace i honorarja	3,900.—	3,930.—	3,000.—
druk i papier	5,100.—	4,049.46	4,000.—
broшура i ekspedycja	3,400.—	2,367.77	2,500.—
17. Kultura i Wychowanie: honorarja	3,600.—	3,628.52	2,500.—
druk i papier	5,800.—	4,445.83	4,200.—
broшура i ekspedycja	1,800.—	1,674.55	1,400.—
18. Muzeum: honorarja	1,640.—	} 3,520.—	5,440.—
druk i papier	3,300.—		
broшура i ekspedycja	1,500.—		
19. Inne	500.—	121.80	300.—
	34,040.—	26 802.99	26,240.—
	64 940.—	51 426.52	53,340.—
WPŁYWY			
20. Składki członków	60,000.—	35,947.90	51,000.—
21. Ogłoszenia i prenumeraty	3,000.—	1,014.25	1,000.—
22. Odsetki	2,000.—	990.14	500.—
23. Nieprzewidziane	—	902.—	—
	65,000.—	38,854.29	53 500.—

Uwagi do preliminarza na r. 1935.

7. „Wykonanie” wydatków na lokal obejmuje okres 9 miesięcy, a nie 11.
13. Znaczne zmniejszenie wydatków za „Udział w innych organizacjach” związane jest z projektem wystąpienia T. N. S. W. z niektórych ogólnych związków.
15. Zmniejszenie wydatków rzeczowych w „Administracji Wydawnictw” wiąże się z prawie już zakończonem wprowadzeniem systemu wysyłania pism pod indywidualnymi adresami członków.
16. Zmniejszenie wydatków na płace i honoraria w „Przeglądzie Pedagogicznym” jest wynikiem obniżenia wysokości honorarjów.
17. Zmniejszenie wydatków na „Kulturę i Wychowanie” wiąże się z projektem zmniejszenia liczby arkuszy.
18. Zmniejszenie wydatków na „Muzeum” jest tylko rachunkowe, gdyż w dochodach nie są przewidywane wpływy z prenumeraty i ogłoszeń, co zostało odstąpione Zarządowi Okręgowemu Lwowskiemu T. N. S. W., jako prowadzącemu administrację „Muzeum” we własnym zakresie.
20. Składki członków były preliminowane na rok 1934 od 5000 członków (po 1 zł. 20 gr.). Na rok 1935 przewidywane są od 4250 członków w dotychczasowej wysokości (po 1 zł. 20 gr.).

Wnioski Skarbowe w związku z preliminarem na r. 1935.

1. Walne Zgromadzenie zatwierdza proponowany przez Zarząd Główny preliminarz wydatków i wpływów administracyjnych na r. 1935.
2. Walne Zgromadzenie uchwała na r. 1935 na pokrycie wydatków bieżących składkę 1 zł. 50 gr. miesięcznie przez 12 miesięcy (18 zł. rocznie).
3. Walne Zgromadzenie uchwała następujący podział składki administracyjnej: podczas miesięcy szkolnych od września do czerwca włącznie miesięcznie po 1 zł. 20 gr. dla Zarządu Głównego, po 30 gr. dla Zarządu Okręgowego; składka wakacyjna, lipcowa i sierpniowa, pozostają do dyspozycji Koła, przyczem Walne Zgromadzenie Kół mogą nadto w myśl art. 21 Statutu uchwalić specjalne dodatki do składki na cele Koła w zależności od warunków miejscowych.
4. Walne Zgromadzenie uchwała na r. 1935 dodatek do składki na specjalne fundusze w kwocie 50 gr. miesięcznie przez 10 miesięcy, z czego na Fundusz Budowy Domów 30 gr., na Fundusz im. Mickiewicza 10 gr., na Fundusz Wdzięczności 10 gr. miesięcznie.
5. Walne Zgromadzenie upoważnia Skarbnika Zarządu Głównego do dokonywania przenoszeń wydatków z jednej pozycji do drugiej w obrębie preliminarza.
6. Walne Zgromadzenie upoważnia Prezydium Zarządu Głównego do powiększenia wydatków w razie zwiększenia się wpływów ponad preliminowane.

Komunikaty Zarządu Głównego T. N. S. W.

Posiedzenie Prezydium w dniu 29 listopada 1934 r.

1. Omawiano sprawy, związane z Państwową Radą Oświecenia. 2. Rozpatrzone pisma Zarządu Okręgu Krakowskiego w sprawie rewindykacji funduszu pośmiertnego od Z. N. S. W. i uchwalono wydać Zarządowi Okręgowemu formalne pełnomocnictwo dla podjęcia potrzebnych kroków prawnych. 3. Delegowano kol. St. Kwiatkowskiego na jubileusz Koła Krakowskiego T. N. S. W. w dniu 2 grudnia. 4. Rozpatrzone szereg spraw, związanych z Walnym Zgromadzeniem T. N. S. W.

Posiedzenie Prezydium w dniu 6 grudnia 1934 r.

1. Wysłuchano sprawozdania kol. Wiceprezesa Kwiatkowskiego z Państw. Rady Oświecenia oraz z obchodu jubileuszowego Koła Krakowskiego T. N. S. W.
2. Załatwiono kilka spraw, związanych z sezonem zimowym w Teresówce w Krynicy.
3. Uchwalono wnioski w sprawie Walnego Zgromadzenia T. N. S. W. na posiedzenie Wydziału w dniu 11 b. m.

K r o n i k a.

T. N. S. W. a jubileusz P. Prezydenta.

Wiceprezes Zarządu Głównego T. N. S. W., kol. St. Kwiatkowski, i sekretarz gen., kol. T. Miłkułowski, złożyli w dniu 7 b. m. gratulacje P. Prezydentowi Rzeczypospolitej, podpisując się w księdze gratulacyjnej, wyłożonej na Zamku z powodu jubileuszu 30-lecia działalności naukowej P. Prezydenta.

Jubileusz Koła Krakowskiego T. N. S. W.

W dniu 2 b. m. odbył się w Krakowie uroczysty obchód 50-lecia Koła Krakowskiego T. N. S. W. Po nabożeństwie za dusze zmarłych członków T. N. S. W., odprawionem w kościele OO. Kapucynów przez Ks. B-pa Rosponda, udano się do dużej sali Tow. Technicznego, która wypełniła się po brzegi wyborową publicznością. Zebranie zaszczylił swą obecnością P. Kurator Godecki i kilku wizytatorów szkół, przedstawiciele duchowieństwa i nauki. Wśród zebranych zauważyliśmy kilkunastu profesorów Uniwersytetu Jagiellońskiego. Zarząd Główny reprezentował kol. Wiceprezes St. Kwiatkowski, Zarządy Okręgowe złożyły życzenia piśmiennie lub przez specjalnych delegatów.

Zebranie zagałł prezes Koła, kol. Wizytator Wł. Michalski, poczem dłuższy referat, streszczający dzieje Krakowskiego Koła T. N. S. W. oraz jego dorobek pedagogiczny i naukowy na tle rozwoju całości T. N. S. W. w Polsce, wygłosił znany historyk, kol. dr. E. Długopolski. Zebranie zakończyło się pięknym odczytem prof. Ignacego Chrzamowskiego o poezji religijnej Mickiewicza. Obchód jubileuszowy krakowski wywarł duże wrażenie na obecnych i stał się nowym dowodem żywotności i siły odrodzonego Koła Krakowskiego.

Za duszę ś. p. Karola Dawidowskiego.

W piątek, 14 b. m., jako w 6 rocznicę śmierci ś. p. Karola Dawidowskiego, Sekretarza Generalnego T. N. S. W., emer. Dyrektora Departamentu Ministerstwa W. R. i O. P., odbędzie się nabożeństwo żałobne w kościele św. Krzyża w Warszawie o g. 8 rano.

N o w e k s i ą ż k i.

Książki gwiazdkowe M. Arcta.

Dla dzieci: Or-Ot: „Świątek dziecięcy”, str. 47, E. Chodak: „Dzieci na wsi”, str. 24, „Jak to bywa w szkole”, str. 24, „W zimie”, str. 24 (wszystkie ręcznie kolorowane).

Dla młodzieży i dorosłych: Montgomery L. M.: „Amia z Zielonego Wzgórza”, str. 293, B. i J. Adamowicze: „Przez Atlantyk”, str. 88, R. W. Chambers: „Czerwona stopka”, str. 315, Zane Grey: „Krwawe pogranicze”, str. 295, R. A. Lancer: „Pasjans”, str. 102, M. Vauban i M. Kurcewicz: „Podstawy rozmowy towarzyskiej”, str. 146.

Redakcja „Przeglądu Pedagogicznego” przesyła wszystkim swym Czytelnikom serdeczne życzenia świąteczne i noworoczne.

Następny numer „Przeglądu Pedagogicznego” ukaże się w dniu 7 stycznia 1935 roku.

KALENDARZ ISKIER

NA ROK 1935

już wyszedł z druku.

WARSZAWA, ul. FILTROWA 75

KSIAŻNICA-ATLAS S. A.

Zjednoczone Zakłady Kartograficzne i Wydawnicze T. N. S. W.
LWÓW, Czarnieckiego 12, tel. 30-52. WARSZAWA, Nowy-Świat 59, tel. 223-65

poleca:

JOHN DEWEY. JAK MYŚLIMY	5 80		
KERSCHENSTEINER. POJĘCIE SZKOŁY PRACY. Wyd. 2.	4 20		
ALMACK. WYCHOWANIE OBYWATELSKIE, w przygotowaniu			
Natanson. Widnokrąg nauki.	5 —	Durian. Kai aus der Kiste	1 10
Stoński Historia języka polskiego	5 20	Itallaander. So lernte ich se- gelfliegen	1 20
Passendorfer. Jak powstały Tatry.	2 90	France. Pages choisies.	— 80
Gaertner. Gramatyka współ- czesnego języka polskie- go. Część III.	4 80	Vildrac. Découvertes.	— 40
Sierpiński. Przekroje	1 —	Czerny - Jungmann. Tablice do nauki języka francu- skiego,	
Pohońska. Syn Kujaw (J. Ka- sprowicz)	1 —	Komplet tablic dużych (7 sztuk)	5 60
Różycki & Kobendza & Pasz- kowski. Bielany pod War- szawą	1 80	— Komplet tablic małych (10 sztuk)	2 —

! NOWOŚCI GWIAZDKOWE !

BURDECKI. ŻYCIE MASZYN	4 40
CERVANTES. DON KICHOT (druk na ukończeniu)	— —
MILEWSKI I MEISSNER. PRZEZ ERGI I HAMMADY SAHARY 3 50	
TARNOŃSKI. ZAMARŁE STOLICE CEJLONU (druk na ukończeniu)	— —
GORDZIAŁKOWSKI. CZARNY SEN (druk na ukończeniu)	— —
PAWŁOWICZ. CHŁOPIEC Z PINJOROWYCH LASÓW.	— —

ŚWIAT I ŻYCIE

ZARYS ENCYKLOPEDYCZNY WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY I KULTURY OPRACOWANY PRZY
WSPÓŁDZIAŁE NAJWYBITNIEJSZYCH UCZONYCH I SPECJALISTÓW POLSKICH

Redaktor naczelny **Dr. ZYGMUNT ŁEMPICKI**, prof. Uniw. Warszaw.

Redakcja: **Dr. A. Chorowiczowa**

Najważniejsze problemy życia współczesnego: **polityczne, społeczne, gospo-
darcze**. Najgłówniejsze wyniki wiedzy i nauki: **przyroda i technika**. Najży-
wotniejsze prądy duchowe chwili bieżącej: **w filozofii, sztuce i literaturze**.
Najwybitniejsi przedstawiciele pióra i życia umysłowego w Polsce. Najistot-
niejsze zagadnienia kultury powojennej w przystępnym oświeceniu zawiera

Tom I—IV wydawnictwa

Zwięzłe informacje i krótkie wiadomości poda Tom V wydawnictwa.

Ilustracje — Plansze — Rysunki.

Prenumerata z przes.: rocznie 6 zł, półrocznie 3 60 Nr. pojed. 50 gr. Ogłoszenia 1/1, str. 120 zł, 1 m/m 80 gr.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Warszawa, ul. Bracka 18, tel. 222-26. P.K.O. 1487

Redaktor i Wyd.: Maksymilian Tazbir. Nakładem: Zarządu Głównego T. N. S. W.

Drukarnia Zakładów Wydawniczych M. Arct, Sp. Akc. w Warszawie, Czerniakowska 225.

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.